

אפגניטון

בטאון העדה האפגאנית

יוצא לאור ע"י ועד עדת יהודי אפגניסטאן, רח' אדוניהו הכהן 6, ת.ד. 50186 ירושלים.

רבני העדה

הרב יעקב סימן טוב זצ"ל.

רב העיר הראת.

מאת: יצחק בן יעקב

הרב יעקב סימן טוב זצ"ל רבה של העיר הראת עלה לירושלים בשנת תרפ"ב (1922). עליתו היא חוליה בשרשרת רבני העדה ומנהיגיה שבקשו לממש את התפילה "והביאנו לציון עירך ברינה". האדם הראשון שידוע עליו שיצא את אפגניסטן בכון ארץ ישראל היה מר' יוסף גול ז"ל, אלא שנסיעתו ב-1841 היתה בגדר ביקור ולא לשם השתקעות. ראשון הרבנים שעלה לארץ להשתקע בה היה הרב מר' מתתיה גרגי זצ"ל, שעלה בשנת תרס"ח (1908). שלוש שנים לאחר מכן, ב-תרע"א (1911) עלה בנו, הרב מר' יוסף גרגי זצ"ל.

עליתו של הרב סימן טוב לא היתה בגדר עליה פרטית, היא שמשו תמרור וציון דרך לאחרים, בבחינת כזה דאו וקדשו, שהרי הוא שימש כרב, שוחט ובודק, מוהל וחזן. ומופתים שנקשרו לו מסופרים עד היום ע"י זקני העדה. כרב העיר הוא היה הפוסק לכל השאלות. סיפר לי אבא ע"ה, שרגילים היו לבוא אל ביתו בכל עניין, והוא אף זוכר שהרב מר' אשר גרגי זצ"ל ועוד אחרים היו שואלים אותו כשנסתפקו באיזה עניין. הרב היה שוחט והוא גם הסמיך את שוחטי הקהילה. כתב הסמכה לשוחט שניתן על ידו למר' מאיר קשאני ז"ל, מצוי כיום בידי בנו של מר' מאיר ז"ל. הרב התפלל בביהכ"ס של מר' שמואל והוא התפרסם בקולו הערב. גם בזקנותו כשהתפלל את כל תפלות הימים הנוראים, גילו לא היה ניכר בעוצמת קולו וערבותו. הרב עלה לארץ בתקופה בה החלה פריחה כלכלית באפגניסטן בימיו של המלך אמאן אללה. שגשוג זה שהביא להתעשרותם של יהודים נתן לו את הדחף לעליה, למרות שבעים ושש שנותיו. הרב ידע שאין עתיד בגולה, הוא חש מהשגשוג הכלכלי ולכן השאיר הכל מאחוריו, למרות גילו וקשיי הדרך. הוא אמר: אין הגאולה מתחילה אלא מארץ ישראל עצמה ותוכה לחונן את אבניה ואת עפרה ואז תבנה ארץ ישראל, לפיכך כל אדם חייב לקיים מצוות ישיבת הארץ בגופו בכל מאודו ובכל נפשו ובכך להקים שכונתא מעפרה.

ביציאתו את הראת באה לביטוי האהבה שרחשו לו. כל בני העדה ליווהו מרחק גדול מחוץ לעיר. בנו, מר' לוי ומר' אהרן בכצ"י ז"ל, ליווהו לארץ ישראל. בארץ נתקבל הרב בכבוד גדול, והפך להיות "ראש העדה". ברי"ח אייר תרפ"ו הוקם לראשונה ועד לעדה בירושלים "כדי לנהל את כל העניינים הנוצצים לעדתנו עדת אפגניסטן על הכלל ועל הפרט בין בעניינים גשמיים ובין בעניינים רוחניים". לועד נבחרו "שבעה טובי העדה", כולם אנשים, מסולתים, משכמים ומעלה: הרב יעקב סימן טוב - ראש העדה. מר' בנימין גול שאולוף - יו"ר הועד, הרב יוסף גרגי - סגן. וה"ה מר' מיכאל אליאס, מר' שלמה רבי, מר' דניאל גול (ראה כתבה נפרדת), מר' אהרן בביוף. כשבע שנים עשה הרב בירושלים וב-ג"ג חשוון תרפ"ח החזיר נשמתו לאביו שבשמים. הוא נקבר בהר הזיתים לא רחוק מקברו של אור החיים הקדוש. בשנת תשנ"ט כשבעים שנה לאחר מותו, כבדה מועצת עיריית ירושלים את פעלו ובטכס רב רושם קרא על שמו רחוב בשכונת בית הכרם החדשה. ראובן קשאני שיום את קריאת הרחוב על שמו מבקש להנציח את זכרו בדרכים נוספות. (ראה במסגרת). שנת תשס"ו היא שנת השמונים להקמת הועד ואנו תקווה שדמויותיהם המפוארות של חברי הועד הראשון יהיו נר לרגלי הועד כיום.

ונשמע פתגם

מאת: הרב רפאל בצלאל

הַגִּיזוּ אֶנְגִּירָק נְשׁוּדָה, מִיָּכָאד קֶשֶׁמֶשֶׁק בְּשָׁה.

תרגום: בטרם נהיה ענב רוצה להיות צימוק.
הוראתו: מתרברב. עול ימים שמתמר להחשב גדול ונכבד.

לקראת השנה החדשה

מאת: הרה"ג ר' צבי סימן טוב שליט"א רב העדה

למען הקים אותך לו היום לעם

המוני בית ישראל קוראים את הפרשה הזאת בשבוע האחרון של סיום השנה בעומדם לקבל את פני השנה החדשה הבעל"ט מתוך גיבוש ויחוד של כלל ישראל מבחינת "ראשיכם שיבטכם כל איש ישראל" בצפיה לזכות בהבטחה אלוקית של והוא לך יהא לאלוקים, ופירש רש"י, שלא יחליפם באומה אחרת. עם ההכנה וההכרה היסודית הזאת המלווה בקשר של קיימה בתורת הנצח ומעמד הר סיני, נזכה לשנת אושר ושמחה לכלל ישראל ולכל בני עדתנו באשר הם, העמוסים במצוות, בלימוד תורה ובמעשי צדקה וחסד מתוך בריאות איתנה ונהורא מעליא, ואושר אמיתי. ויתקיים ככולנו מקרא שכתוב "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר" אמן.

בברכת

שנה טובה ומבורכת

הרב צבי סימן טוב

בפרוס עלינו שנת תשס"ו

הנני מברך את כל בני העדה הי"ו

בארץ ובחוץ לארץ,

שתהא זו שנה טובה וברוכה

מראשית השנה ועד אחרית שנה,

תזכו לשנים רבות נעימות וטובות - אמן.

ראובן קשאני - נשיא העדה

בול זיכרון לחיסול גולת אפגניסטן

מר ראובן קשאני פנה אל רשות הדואר והשרות הבולאי בבקשה להנפיק בול זיכרון לרגל חיסול גולת יהדות אפגניסטן. בתשובה לפניה נאמר לו שהבקשה נמצאת במאגר לבדיקת אפשרות הנפקת בולים בעתיד. יצויין כי השרות הבולאי פרסם בעבר בולים על יהדות בוכרה ופרס. זה הזמן לבול גם על אפגניסטן

דבר המערכת

קוראים נכבדים

הטלטלה שחוונו בשבועות האחרונים ביטאה יותר מכל את פניה של ישראל בשנים האחרונות. להתנתקות הגיאוגרפית אולי ימצאו סגורים שיאמרו "לטובתי נשברה רגל פרת", והיושב במרומים יקומם דלים מעפרם. אולם את ההתנתקות ממורשתנו המפוארת ועתיקת היומין בכונת מכוון, בבחינת "עלו בשרותיה ושחתו", בשום פנים אי אפשר לקבל. להיפך, חוסנו של עם תלוי בחוסן מורשתו. דוקא בימים אלה עולה חשיבותו של אפגניטון ששם לו מטרה ללכד את בני העדה מסביב למורשתה המפוארת. יה"ר שתרומתנו זו תניב את פירותיה המיוחלים.

בברכת שנה טובה

וקריאה מהנה

העורך

ראש השנה

במסכת ראש השנה (י"ע"ב) מובאות שתי דעות ביחס לתאריך שבו נברא העולם. ר' אליעזר אומר בתשרי נברא העולם והוא מציין עוד ארועים שקרו בחודש זה: נולדו האבות, מתו האבות, נפקדו שרה, רחל, ורחנה. יוסף יצא מבית האסורים, בטלה העבדות במצרים, בניסן נגאלו ובתשרי עתידין להגאל. ר' יהושע אומר, בניסן נברא העולם, בניסן נולדו האבות בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל.

ר' אליעזר ור' יהושע, כל אחד מהם מביא גם ראיות לסברתו. לדעת הריטב"א הראיות שהם מביאים אינן מכריעות והם מהוות רק רמזים לדבריהם. לדעת המהר"ל מחלוקת החכמים נובעת מהשאלה מהי מהותם של חודשי תשרי וניסן. חודש ניסן מציין את כח החיים והחיוניות של השנה בבחינת "לב". ואילו חודש תשרי מציין את הקדושה ואת הרוחניות בבחינת "מח".

במעגל השנה אדם צריך להפעיל הן את "בינת הלב", הרגשות והחמלה, והן את "תודעת השכל", כדי ללמוד נכון את כל הארועים האישיים והכלליים הפוקדים אותו ולהסיק מסקנות הגיוניות. בראש השנה כל באי עולם עוברים לפני הקב"ה כבני מרון. העמידה לדין לפני בורא עולם מחייבת את האדם לחשב כתבונה ובשום שכל, "נחפשה דרכנו ונחקרורה". וזה תואם את אופיו הרוחני והשכלי של חודש תשרי. ביום הדין נתנו לנו לעזרה שני דברים כפי שמובא בפסיקתא רבתי: "ר' יהודה

אמר עלה אלקים בתרועה. מיד תקעו בשופר ומדת הדין מסתלקת ומדת הרחמים מתקרבת... אמר להם הקב"ה, אומות העולם אינן להם זכות אבות... אבל אתם, בזמן שאתם נכנסים לפני בדין אפילו אתם מתחייבים מן הדין, אני מסתכל בזכות אבות ומוזכר אתכם בדין". זכות השופר וזכות אבות, אלה שתי המשנות שישראל נסמכים עליהם ביום הדין. ע"פ הזהרה, שאותו אנו קוראים לפני תקיעת השופר, זכות אבות אינה כח שפועל מאליו. אלא בשעה שאנו תוקעים בשופר האבות באים לפני הקב"ה "אברהם בראש. מולא אבא גול זצ"ל. תקיעת שופר מסורת במשפחתו.

יעקב כנגד ויצחק בנתיים" ויחדיו מעוררים את הרחמים ומסלקים את מידת הדין. העולם שנברא בראש השנה הוא רמז לאדם שביום זה ניתנת לו הזדמנות להבא מחדש. יה"ר שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה.

סוכה ונוה אצל יהודי אפגניסטן

מאת: הרב רפאל בצלאל

בשלהי חודש אלול היו מתחילים יהודי אפגניסטן בהכנות לבניית הסוכה. את הסוכה היו מקימים בחצרות הבתים בשטח רחב ידיים. לצורך בניית השלד היו משתמשים בגזעים של עץ ישרים וארוכים, עצים מוקצעים היו נדירים. הגזעים היו נקשרים זה לזה באמצעות עבותות וחבלים בתוספת חיוזקים שונים בזווית כתחליף למסמרים.

הדפנות - את הדפנות היו עושים משתי שכבות בד, בצד החיצוני של הדופן היו קושרים מרבדים צבעוניים עבים, "שלינה", את הצד הפנימי היו מקשטים בבדי משי וקטיפה פרחוניים "פרדה". לגימור מושלם של הדפנות היו מוסיפים בצד הפנימי ברבע העליון של הדופן בד פרחוני. קישוטי נייר וכדומה לא היו, אפשר שלא רצו להסתיר את היופי וההדר של בדי המשי והרקמה.

סעודה משפחתית בסוכה. הראת שנות ה-50

את הרצפה פיסרו שטיחים פרסיים ססגוניים "מקיר אל קיר" ועליהם כרים כסתות מצוירים בצוירי רקמה ומלאכת יד למושב כל בני הבית. כלי בית יקרי ערך, דברי כסף ונחושת מעשה ידי אומן מקומם היה בסוכה. קערות חרסנה ופורצלן בצבעים מרהיבים היו מובאים לסוכה, וכן כלי מיוחד לנטילת ידים

עשוי נחושת קלל, אָבְטָב סְלֶפְגִ'ה.

הסכך - לסיכוך היו משתמשים בעצי ערבה "כיד". את הסחורה היו מובלים על גבי חמורים. מחיר הסכך היה נקבע לפי גודל המטען שעלהחמור. לכל סוכה היה נדרש מספר רב של משא חמורים. דגש מיוחד הושם על פתח הסוכה (דר סופה) אותו היו מעטרים בזרי ערבה כולל המזויות והמשקוף. משום מה היה מקובל לעצב את משקוף הפתח בצורת קשת. (עין באר היטב ס"ק י' שיע' או"ח סימן תר"ל) כדי להאיר את הלילה היה משתלשל ויורד חבל מהסכך, שבקצהו נקשרה מנורה של נפט (רַקְבִי). בתקרת הסוכה היו תולים פירות שנשתבחה בהם א"י והמהדרים היו מאתרים אשכול שבו גדלים שנים שלושה פירות בקן אחד כדי לתלותו בסוכה. רובם ככולם היו מדקדקים שהאכילה והשתיה תהיה אך ורק בסוכה כך גם ניהלו את כל עניניהם במשך כל היממה בסוכה.

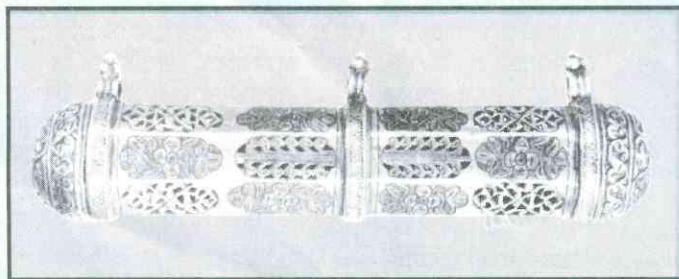
שמחת תורה - לקראת היום המיוחד הזה היו נעשות הכנות קדחתניות לקישוט בית הכנסת והקמת הבמה הגדולה במרכזו. נדיבי הלב שבעדה היו מספקים לתפאורה מטפחות משי ורקמה וזרי פרחים. בתוך בית הכנסת היו נמתחים חבלים לאורך ולרוחב ועליהם היו נתלות מטפחות (שאל צ'קט) שהיו עשויים מלאכת יד בידי נשות העדה. במרכז בית הכנסת היה מתנשא מגדל רם בנוי משולחנות וספסלים, ובפסגתו ספרי תורה מעוטרים ברימוני כסף מבהקים. המגדל היה עטוף מכל צדדיו בפרוכות קטיפה רקומות בצבעים מרהיבים. שיאה של שמחה זו היתה בהקפות שניות. במוצאי שמחת תורה היו גורשים את בית הכנסת בהמוניהם נער וזקן טף ונשים איש לא נעדר. כל הקהל ובראשם זקני העדה היו מקיפים את הבמה ופוצחים בשירי שמחת תורה ובשירי החג שהיו שגורים בפי כולם. הנשים הצדקניות של העדה גם הן היו מגישות את תרומתן בצורת תפוחים ורימונים מעוטרים בכסף וזוהב ובנויים בצורת מגדל או חרוט וכדומה. אלה היו נמסרים לגבאי בית הכנסת ונמכרים במכרז פומבי בין ההקפות לכל המרבה במחיר, וההכנסות היו קודש לצרכי בית הכנסת.

מעגל החיים של יהודי אפגניסטן

מאת: יוסף כהן
לידה וברית

הנשים האפגניות ילדו בימי קדם על "האובניים" בביתן. מספר פעולות נעשו לפני הלידה בגלל תמותה של מעוברות. לחרור הזומנה ה"ממא" המיילדת, מלווה בנשים מבוגרות שעודדו את הילדת. הממא העבירה "שמשיר", חרב, בארבע פינות החדר להרחיק את המזיקים ולגרוש פחד. כמו כן פיזרו על גחלים לוחשות את ה"אספאנג", מעין זרעונים שחורים שהעלו עשן אפור וריחני והשמיעו קולות נפץ קלים נגד עין הרע. ורועות הילדות קשרו קמיעים, "טלסמ" מכסף לשמירה וללידה קלה. המנהג להשתמש בקמעים ובטליסמאות נפוץ מאוד אצל יהודי אפגניסטן. את הקמיעות והטליסמאות נשאו על הצוואר ועל החזה או קשרו על זרוע ימין. על פי רוב עשו אותם מלוחיות כסף בצורת מלבן וחקקו עליהם מזמורי תהילים, ואנא בכח. לאחר הלידה ה"ממא" מרחת את גוף הילוד בשכבת מלח דקה, לאחר מכן רחצו וסכו את הילוד. במשך חודש ימים היה התינוק קשור בכד חיתול כשידיו ורגליו קשורים לצדי הגוף. לאחר חודש ימים הועבר התינוק למיטת נדנדה "גרה". הילדת לא זזה ממקומה במשך תשעה ימים רצופים, כשמסביבה סועדים אותה הנשים ב"אששקה", דייסת אורז שאגב מומלצת להתקררויות, ובאגיל קקוט" מיני פיצוחים קלופים וטחונים עם "נבט" לחיוזק הילדת.

"מילה צורי" ברית מילה - המילה "סורי" מקורה מהמילה "צור". לאפגנים קשה לבטא את האות צדיק ומבטאים אותה ב-סמך. ה"מילה צורי" נערכה בבית הכנסת ברוב עם, ללא שהיות והעברות מיד ליד. אחת הנשים, לרוב שלא התעברה, החזיקה את התינוק על כרית מעוטרת ומצופה ב"פולקיי", מלווה בפיוט "ברוכים אתם קהל אמוני וברוך הבא בשם ה'". לרוב כיבדו בסנדקאות את אבי החתן. יהודי אפגניסטן לא נהגו לקרוא בשם ההורים בעודם בחיים. סעודת הברית נערכה בבית בעלי השמחה ברוב עם. הילד גדל "בגרה" "ונני" וספג מאימו את שירי הערש, הברכות הראשונות וקריאת שמע, עד הגיעו לגיל שלוש ונכנס לתלמוד תורה.

תליין קמיע לאישה

אב"א

אב"א-מכון לחקר יהדות אירן, בוכרה ואפגאניסטן.

בירושלים הוקם השנה מרכז אב"א, המכון לחקר יהדות אירן, בוכרה ואפגאניסטן. בכנס היסוד הוגדרה מטרת המכון: לחקור ולפרסם את מורשת שלוש העדות ולציין את הבסיס המשותף להן. ראוי לציין שמוזה זמן רב נטען שיש לראות בשלוש העדות האלה "זרם רביעי", לצד שלושת הזרמים האחרים של קהילות ישראל: הזרם האשכנזי, הזרם הערבי והלדינו. בעזרת אנשי מחקר מהאקדמיה ומהעדות יובהר שהטמעת שלוש העדות של אב"א תחת הזרם של "יהודי המזרח", חוטאת לאמת ההסטורית והיא מאבדת אוצר בלום של מסורת שיכולה להעשיר את מאגר התרבות היהודית לדורותיה. בחודש אייר השנה נערך ערב עיון בירושלים שהוקדש ליהודי בוכרה בהשתתפות:

ד"ר שלמה חזק - נשיא מרכז אב"א
מר עוזי בן חור - מקהילת יוצאי אירן

מר ראובן קשאני - נשיא העדה האפגנית

פרופ' מיכאל זנד הרצה על תולדות היהודים במרכז אסיה, ופרופ' מנשה הראל חתן פרס ישראל, הרצה על תרומת יהודי בוכרה לפתוח דרכי המשי ולירושלים.

הכנס הבא יוקדש ליהודי אירן ולאחר מכן יתקיים כנס על יהודי אפגניסטן.

זכרונות מבית אבא

מר' דניאל גול ז"ל,

נשיא העדה לשעבר.

מאת: בתו חנה סימן (גול)

אבא היה נשיא העדה, עזר לחלשים, נתן בסתר ובגלוי והיה עסוק ראשו ורובו בעניני הכלל. לאחר פטירת אימנו, לא הזניח את פעילותו הציבורית ויחד עם זאת דאג לכל חסרוננו ובמיוחד דאג לחינוכנו, והכל בנחת ובסבלנות. הוא לימד אותנו לא לבקש ורק לתת. הוא לא היה צריך להטיף לנו לאהבת ישראל, לאהבת המסורת ולאהבת ארץ-ישראל, את כל אלה הפנמנו מהדוגמא והמופת של יחסו העמוק לערכים האלה. אנחנו הפכנו למשפחה "רב לאומית", התחתנו עם בני עדות שונות אבל

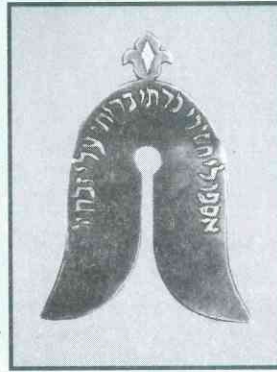
בנשמה נשארו אפגאנים עם המנהגים, האוכל והשפה. גם ילדינו מציגים עצמם כאפגאנים גאים.

אבא טיפל בנאמנות ובעקשנות בהעלאת יהודי אפגאניסטן ארצה. עמד בקשר הדוק עם יצחק בן צבי ז"ל שביקר בביתנו לא אחת עם אשתו רחל ינאית. במגרות של אבא היו מאות תמונות של מעומדים לסרטיפיקטים. אבא היה ער לסכנת הנאצים באפגאניסטן על היהודים. הוא לא נח ולא שקט, הריץ מכתבים לכל המנהיגים וניסה לחדד בפניהם את הסכנה הנשקפת ליהודי אפגאניסטן. דברים מפורטים על פעילותו הציבורית והמבורכת של אבי אפשר למצוא בספרו של בן-ציון יהושע על יהודי אפגאניסטן.

עקב פעילותו הציבורית וקשריו של אבא עם הסוכנות היהודית, הוא סומן ע"י הבריטים שלא אחת עשו חיפושים בביתנו במטרה למצוא חומר מרשיע, אבל אבא "טיפל" בהם בחכמה. הוא לא נבהל, הוא היה מגיש להם מעדנים ו"מאלץ" אותם לטעום. לימים נודע לנו הסוד, כדי היין בבית היו "סליקים" של המחתרת. עד היום כדים אלה שמורים בבית למזכרת מהימים ההם.

חיילים בודדים אינם מציאות חדשה של ימינו, אבא היה אוסף לביתנו חיילים בודדים לארוחת שבת וחג בימי הצנע והוא עצמו היה מכין ומבשל.

הסיפור המעניין האחרון שזכור לי הוא שמיד לאחר מותה של אמה הוא קנה חלקה ליד קברה בהר-הזיתים. לאחר שירושלים המזרחית נפלה בידי הערבים במלחמת השחרור, נדנדנו לאבי שיקנה חלקת קבר חדשה. אבל הוא בעקשנות הכריז "אני אקבר בהר-הזיתים, אני בוטח בה". ואכן הוא זכה, הוא נפטר כשנה לאחר מלחמת ששת הימים ונקבר בהר-הזיתים, אמנם לא לצד אימי בגלל ההרס הגדול שהשאירו הירדנים בהר-הזיתים. את מורשתו המיוחדת של אבא אנחנו מנחילים לילדינו ולנכדינו. יהי זכרו ברוך.

בתמונות: מימין - שלמה, קמיע מכסף לשמירה ולידה קלה. משמאל - כלי מילה.

בני העדה בגולה

ראיון עם מר גבריאל אהרן מראשי העדה בניו יורק.

מר גבריאל אהרן מעמודי התווך של העדה בניו-יורק בקר בארץ בתחילת חודש אלול. היתה לנו הזדמנות לשוחח עמו על עניני העדה בניו-יורק וקשריה עם בני העדה בארץ. שאלה - מה אתה יכול לספר על בית הכנסת "שערי רחמים" שמוזה למעלה מעשרים שנה אתה מכהן כנשיאו ואחד ממקימיו?

מר אהרן - ביהכ"ס "שערי רחמים" הוא ביהכ"ס הספרדי הראשון שהוקם ברובע קווינס בניו-יורק לפני כארבעים וחמש שנים.

משפחת גר, משפחת אברהם, משפחת יהודה, משפחת ראובן, משפחת אמבלו, משפחת סימן-טוב ועוד, היו מראשוני המתפללים. במשך השנים הגיעו לאזור עוד משפחות מבוכרה ואירן, חלקם נקלטו בביהכ"ס שלנו ומשצר היה המקום הוקמו עוד בתי כנסת. כיום יש ברובע קווינס עשרים וחמישה בתי כנסת ספרדיים כן ירבו, מהם גדולים ומפוארים מאוד. בביהכ"ס שלנו מתפללים בנוסח ירושלמי ע"י חזן ירושלמי מר שלמה מנצור הי"ו. בימים הנוראים אנחנו מזמינים חזן נוסף מהארץ.

שאלה - מה מספרם של בני העדה האפגאנית בקהילה?

מר אהרן - אנחנו יודעים על כאלף איש שמתפללים בבתי הכנסת הרבים שנמצאים באזור. אנחנו מעריכים שיש עוד הרבה אפגאנים שאנחנו לא יודעים עליהם כלל.

המראיין-התופעה הזאת קיימת גם בארץ. יש המוני אפגאנים הפזורים בכל פינות הארץ שלא יודעים עליהם. דרך אפגניתון מתגלים כמעט בכל יום אפגנים שגאים במוצאם ומהם מצאצאי ראשי העדה. מר יקותיאל גרגי, נכדו של הרב יחזקאל גרגי זצ"ל, מתגורר כ-עשרים שנה בניו-יורק והוא יו"ר הועד של מוזיאון המטרופוליטן הגדול ביותר בארה"ב ובו עובדים כ-3000 איש, מר אהרן לא שמע עליו.

מר אהרן - כמובן שאנחנו שומרים על קשר עם מי שיוצר קשר אתנו. ד"ר רפאל אהרן היה הרופא האפגאני הראשון בניו-יורק, כיום יש עוד רופאים ורבים שעוסקים במקצועות חופשיים ובמסחר, ומטבע הדברים אנשים נפוצים על פני כל העיר הגדולה והקשר אתם מתרופף.

המראיין - בהזדמנות זו אולי אפשר להציע לקיים כנס אפגאני בניו-יורק וע"י כך להגיע לרבים שלא יודעים עליהם והם בודאי צמאים לשמוע על פעילות קהילתית אפגנית.

שאלה - כיצד מאורגנת הקהילה ומה פעולותיה?

מר אהרן - קיימות שתי זרועות של פעולה שמטרתן לסייע לנזקקים מבני העדה. זרוע אחת היא "אפגאן ג'ואיש פאונדיישן" שמנוהל ע"י ה"ה מר שלמה גר, מר לוי ניסני ואנוכי. הקרן נותנת מלגות לבחורי ישיבה הלומדים בארה"ב. שלחנו כסף לשמור את בתי העלמין בהרצליה ובקבול, נתנו תמיכה לשיפוץ ביהכ"ס בקבול באמצעות מר ג'אק אברהם. אנחנו תומכים גם בנזקקים בישראל באופן ישיר ובאמצעות הועד בירושלים. כמו"כ אנחנו עוזרים לתתנים וכלות. כיום אנחנו בודקים אפשרויות לקבל הכנסות יותר גדולות מהכנס שבחוב רבנו גרשון לטובת בני העדה ע"י פתוח הנכס. הזרוע השניה היא ארגון "לקראת כלה" שהוקם לפני כחמש שנים ע"י נשות העדה. אחת לשנה הן מקיימות "פארטי" באולם ארועים ואוספות כספים למען כלות נזקקות. את הארגון הזה מפעילות הגברות הנכבדות: גב' צפורה אברהם וגב' צפורה אליאס.

מה שאנחנו עושים זה לקיים "איש את רעהו ולאחיו יאמר חזק". אני מקוה שנמשיך בקשר המבורך בין הקהילה בירושלים והקהילה בניו-יורק. בהזדמנות זו אני מאחל שנה טובה ומבורכת לכל בני עדתנו כאשר הם, יברך ה' חילם ופועל ידם ירצה. אמן.

מכתבים למערכת

לכבוד

עורך אפגניטון

שלום רב

אני בן להורים שעלו לארץ מאפגניסטן בתחילת שנות החמישים.
ראשית ברצוני להודות לך על הודעותי הכוללות ביטאון העדה האפגנית.
ישר כח גדול לכולם. לדעתי זהו צעד חשוב למען שמירת המורשת
והאחדות של העדה. ואולי יש מקום גם לחשוב בכיוון של הקמת
קרן ובית לשמירת מורשת העדה וישנם לא מעט בעלי הון מיוצאי
העדה שיכולים לסייע בעניין.
כמו כן עדיין המכבדת את מורשתה גם לנאמנים מרכז ומשכן.
לאחרונה היליין אני ורעייתי שהיא ממוצא תימני בסוף שבוע
שאורגן ע"י עמותת השייכות לאחיין יוצאי תימן. השבת כולה
הרצאות ושירה בציבור שבת מהנה ומעלה מורשת מאד.
לדעתי ניתן לארגן שבת עונג כזו גם מרצה, חזן, דרשן, ואפשר
להשיג מחיר עסקה גבוה במיוחד בתקופה זו.

בכבוד רב

אריה כהן

יהוד

אפגניסטן כיום

כניסת האמריקאים לאפגניסטן חוללה שינוי בהיקף חשיפתה של ארץ
זו לעולם, ולא רק באמצעות כלי התקשורת. חומר מעניין אודות בתי
הכנסת, בתי העלמין היהודיים, אזורים מגורים ומסחר מצוי היום
במידה רבה יותר. בכוונתנו לספר על המתרחש כיום באפגניסטן, אך
מסיבות שונות נדחה את פרסום הדברים להזדמנות אחרת.
בהזדמנות זו אנחנו רוצים להודות למר אליקים מזרחי מיהוד, על
החומר ששלח לנו כולל CD של מפת הראת.

הודעה חשובה

יצא לאור פלקט של רבני וזקני העדה במהדורה חדשה
בתוספת תמונות. מתאים לסוכה ולמוסדות

כמו כן יצא לאור ספרון כיס הכולל סדר הושענות
לחג הסוכות, הקפות שמחת תורה, שירים ופיוטים.
בדבר פרטים לפנות: ר. בצלאל גמ"ח בר-לבב
טל. 052-3879703

כוס תנחומין

לאהוד גול שגדיד ישראל ברומא ולאחותו זהבה
על פטירת אחיהם רם ז"ל

למשפחת כהן

על פטירת אבי המשפחה
ר' אפרים כהן ז"ל

זמני כניסת ויציאת החג לפי שעון חורף

יציאה	כניסה
5: 56	4: 46 ער"ה
5: 46	4: 35 יום כיפור
5: 40	4: 30 סוכות
5: 33	4: 22 שמחת תורה

פינת המתכון האפגני

מאת: שף - זאב יקותיאל

מתכון לחבוש

החבוש גדל בדרך כלל בטורקיה ובארם נהריים כבר לפני אלפי שנים.
הוא מזכיר במשנה כ-פריש, אספרגל, וחבוש. כיום מטעי החבושים
בישראל הצטמצמו בשל ביקוש נמוך ויש יבוא מטורקיה. החבוש
שמש בבישול האפגני מאז ומתמיד, והוא יכול לבוא כתוספת, או
בפני עצמו. התבשיל המובא כאן יכול להיאכל כמות שהוא עם
יוגורט או על אורז לבן וריחני.

חומרים:

- 3 ק"ג חבושים (קליפה חלקה)
- 1/4 ק"ג סוכר
- 1 כוס שמן
- 1 ק"ג בצל קצוץ
- 1 כף שטוחה קינמון
- 1 כף שטוחה פלפל שחור
- 1 כף שטוחה כורכום טחון
- 1 כף שטוחה זרעי כוסברה טחונים
- 1 כפית מוסקט טחון
- 1 כפית ג'ינג'ר טחון

אופן ההכנה:

שוטפים את החבושים מניחים בסיר גדול ומוסיפים את הסוכר וכ-5
ליטר מים, מביאים לרתיחה ובשול איטי כשעה! מסננים ומקררים
למשך הלילה. למחרת חוצים ומגלענים את החבוש וחותרים
לקוביות גסות, מחממים את השמן ומטגנים קלות את הבצל, מוסיפים
את כל שאר התבלינים ומערבבים, ולבסוף מוסיפים את קוביות
החבוש וחצי ליטר מים, מבשלים על אש נמוכה שעה.

הודעות הועד

* ועדת מלגות.

בימים אלה, אנו דנים בבקשות מלגה ללימודים להשכלה גבוהה.
בתשס"ד חילקנו 18 מלגות, והשנה הגיעו אלינו מעל 70 בקשות.
התקציב שלנו לנושא זה מוגבל ונעשה מאמצים להגדילו. אנחנו
נקבל בשמחה כל תרומה מבני העדה בארץ ובחו"ל למפעל חשוב
זה. נקווה שעד סוכות תשס"ו נשיב לכל המבקשים שעונים על
הקריטריונים והינו לימודים במוסדות להשכלה גבוהה (על
תיכוני), ששילמו שכר לימוד לשנת תשס"ה ושלא קיבלו מלגה
אשתקד. בעיתון הבא אי"ה נפרסם את הכללים לבקשת מילגה.
בברכת שנה טובה צבי גיל יו"ר ועדת המילגות.

* שבת עיון.

לאחר החגים נקיים אי"ה שבת עיון שניה לבני העדה. המעוניינים
להשתתף בשבת זו מתבקשים להתקשר למר אשר מישאלי
טל. 054-2302000

* הודעה לבעלי חלקות בהר הזיתים.

ועדת חברה קדישא מסדרת את הקשור לחלקות שנרכשו בהר הזיתים.
אצל מספר אנשים חסרים פרטים וענינם אינו מסודר. לפיכך מבקשים
מבעלי החלקות לפנות ליו"ר חברה קדישא הרב רפאל בקשי כדי
לבדוק אם רכישתם מסודרת. טל. 054-3060233
בהזדמנות זו מוסר הרב בקשי שועדת ח"ק דואגת באופן שוטף
לנקינת המקום וב"ה המצב תקין עד כמה שאפשר בנתונים הקיימים.
סדרי הביטחון כמקובל בכל מתחם הר הזיתים, נתונים לאחריות
המשטרה.

ועד עדת יהודי אפגניסטאן בירושלים,
מברך את קוראי אפגניטון, ואת כל בני
העדה באשר הם בגמר חתימה טובה,
תחל שנה וברכותיה.

עורך:

יצחק קשאני 02-6419936

חברי המערכת:

הרב רפאל בצלאל.

יוסף כהן.

מען למכתבים:

רח' אדוניהו הכהן 6

ת.ד. 50186 ירושלים